

GVN § 9:10

Dnr. GVN 2019/0029 (5)

Återrappport av uppdrag från Kommunfullmäktige angående införandet av porrfilter på skolornas datorer

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut

Återrappport av Kommunfullmäktiges uppdrag att stödja skolornas arbete med ett källkritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt, KF §3:10 2019-03-18, har mottagits och överlämnas till Kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande 2019-10-22.

Förslag till beslut

Kenneth Netterström (M) yrkar bifall till utbildningsförvaltningens beslutsförslag innebärande att Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden överlämnar återrappport av Kommunfullmäktiges uppdrag att stödja skolornas arbete med ett källkritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt, KF §3:10 2019-03-18, har mottagits och överlämnas till Kommunfullmäktige.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar enligt Kenneth Netterströms (M) yrkande och finner att så är fallet.

Expedieras

-Kommunstyrelsen
-Akten

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande

Tjänsteutlåtande

Utbildningsförvaltningen

Datum 2019-10-22

Dnr GVN 2019/0029 (4)✓

Till Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Återrapport av uppdrag från KF ang. porrfilmer på skolornas datorer

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i samband med beslut att bifalla motion nr 21/2017 ”Skolor saknar porrfilmer på sina datorer” uppdragit åt Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att stödja skolor med ett källkritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till olika informationskanaler.

Beslutsförslag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut

Återrapport av Kommunfullmäktiges uppdrag att stödja skolornas arbete med ett källkritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt, KF §3:10 2019-03-18, har mottagits och överlämnas till Kommunfullmäktige.

Bakgrund

Skolnämnden behandlade 2018-04-10 motion nr 21/2017 ”Skolor saknar porrfilmer på sina datorer” och konstaterade att även om ett filter som begränsar åtkomst till olämpligt material införs i det kommunala nätverket, så kan det inte ersätta ett aktivt arbete med eleverna för att förmedla ett källkritiskt förhållningssätt och ett kontinuerligt värdegrundsarbete i skolorna. Skolnämnden föreslog Kommunfullmäktige att bifalla motionen och att uppdra åt skolförvaltningen att i samråd med produktionsförvaltningen stödja skolornas arbete med källkritik och förhållningssätt. Motionen bifölls 2019-03-18 i Kommunfullmäktige och de nya utbildningsnämnderna, Förskole – och grundskolenämnden och Gymnasie – och vuxenutbildningsnämnden uppdrogs att stödja skolorna i ovanstående arbete.

Förvaltningens slutsatser

Enligt läroplan för gymnasieskolan (Gy 11) ska eleverna kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt. Eleverna ska träna sig att tänka kritiskt, att granska information och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.

Eleverna ska också ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt för att kunna värdera information.

Enligt skollagen åvilar det huvudmannen (den styrelse som driver skolan), skolchef, rektor och lärare att uppfylla de krav och mål som anges i skolförfattningarna¹.

---

¹ Skollagen 2 kap 8, 8a,9, 15 §§.

Tjänsteutlåtande

Huvudmannen har också ansvar för att personalen vid skolenheterna ges möjlighet till kompetensutveckling och att personalen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet².

För driften av den kommunala gymnasieskolan i Österåkers kommun svarar Kommunstyrelsens produktionsutskott.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden bidrar genom Ungdomsmottagningen som organiseras under nämnden, till att i mötet med ungdomar verka för ett källkritiskt, normkritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till det ökade flödet av information och mediaexponering som följer av en digital samhällsutveckling.

För ett mer specifikt stöd på verksamhetsnivå krävs att resurser tillförs i Gymnasie – och vuxenutbildningsnämndens budget. Det bör dock beaktas att ansvaret för sådana uppgifter ingår i gymnasieskolans ordinarie åtagande och därmed inom fördelad programpeng.

Tidigare beredning och beslutsunderlag

Kommunfullmäktige 2019-03-18 §3:10

Kommunstyrelsen 2019-03-18 §4:32

Skolnämnden 2018-04-10 §3:4

Bilagor

1. Motion nr 21/2017 ”Skolor saknar porrfilter på sina datorer”

Louise Furness
utbildningsdirektör

Kerstin Johansen
sakkunnig utbildning

Expedieras

---

² Skollagen 2 kap 34§.

Åkersberga den 17 november 2017

Motion

Skolor saknar porr-filter på sina datorer

Forskare har konstaterat i flera rapporter att porrsurfning går allt längre ner i åldrar, för pojkar så lågt som i 11-årsåldern och för flickor i 13-årsåldern när de börjar titta på porr. Samtidigt visar forskarna på att pornografin blir allt grövre och än mer grövre våld. De som surfar och ser på porr får en mycket snedvriden uppfattning om samliv och relationer och om den manliga rollen. Porren är gratis på internet och är bara ett knapptryck bort. 92 % av porrfilmerna innehåller våld, sadism och förnedring. Våldet i dessa filmer eskalerar och blir allt grövre. Vuxenvärlden vet inte vad barnen utsätts för. Ungdomsmottagningar vittnar om att unga pojkar som söker hjälp när de ska ha sexuell debut inte kan få erektion utan stimuli av sexuell våld.

I en rapport från Skolverket, dnr 20115:00067, utkommen år 2016 konstaterar Skolverket att mer än 50% av skolorna saknar Porr-filter på skoldatorerna. Det är alltså mer än hälften av alla skolor!

Skolan är skyldig enligt skollagen att upprätta en plan för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Frågorna om kränkningar har den senaste tiden fått stor uppmärksamhet och nu måste skolorna se till att skydda eleverna från att surfa på datorerna eller surplattor. Det finns filter som skyddar mot pornografiskt innehåll och detta borde ingå i det förebyggande arbetet på alla skolor oavsett huvudman

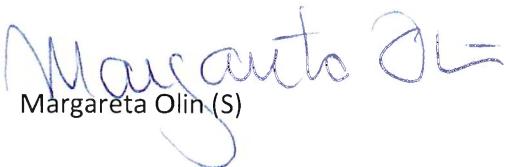
Utdrag ur Skolverkets rapport:

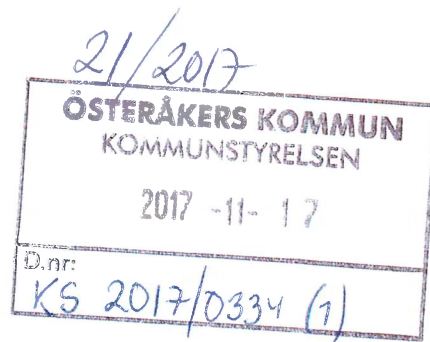
”Få skolor blockerar tillgång till vissa internetjänster. Av alla grund- och gymnasieskolor är det ganska få som blockerar elevernas och/eller personalens tillgång till olika internetjänster. Det kan gälla tjänster som t.ex. Facebook, Spotify, Youtube. Fristående grundskolor är mer benägna att blockera tillgången till olika internetjänster jämfört med kommunala. Ungefär var fjärde rektor i fristående grundskola uppger att skolan blockerar vissa internetjänster för elever och/eller personal. En av tio kommunala grundskolor har den typen av begränsning. Jämfört med internetjänster är det fler skolor som blockerar elevers och/eller lärares tillgång till visst material på internet, t.ex. våld och pornografi. Knappt hälften av skolorna blockerar åtkomsten till den typen av material, vilket är ungefär samma resultat som för fyra år sedan. Om skolorna blockerar åtkomsten av visst material är det vanligast att man gör det både för elever och personal.”

Vi föreslår därför

att kommunen undersöker förekomsten av filter, både i kommunala skolor och i privata, samt omgående vidtar åtgärder för att förhindra möjligheter att porr-surfa.

För Socialdemokraterna

Margareta Olin (S)

KF § 3:10

Dnr. KS 2017/0334

Svar på motion nr 21/2017 från Margareta Olin (S) – Skolor saknar porr-filter på sina datorer

Kommunfullmäktiges beslut

1. Bifalla motion nr 21/2017.
2. Finansiering om 150 tkr sker inom kommunstyrelsens ram, utvärdering ska genomföras under kvartal 4 2019.
3. Uppdra åt Förskole- och grundskolenämnden samt Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att stödja skolornas arbete med ett källkritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt för att öka elevernas medvetenhet i ett media- och informationssamhälle.

Sammanfattning

På Kommunfullmäktige 2017-11-20, § 8:6, väcktes en motion från Margareta Olin (S) i vilken motionären föreslår att kommunen undersöker förekomsten av filter, både i kommunala skolor och i privata, samt omgående vidtar åtgärder för att förhindra möjligheter att porrsurfa.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsen har behandlat ärendet 2019-03-18, § 4:32.
- Michaela Fletchers (M) ordförandeförslag daterat 2019-03-18
- Kommunstyrelsens kontors tjänsteutlåtande daterat 2018-04-16, rev. 2018-11-29.
- Protokollsutdrag från Skolnämndens sammanträde 2018-04-10, § 3:4.
- Skolnämndens tjänsteutlåtande daterat 2018-03-09.

Förslag till beslut

Margareta Olin (S) yrkar bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att endast bifall yrkats till Kommunstyrelsens förslag och frågar om detta även kan bli fullmäktiges beslut samt finner frågan med ja besvarad.

Expedieras

- kommunkansliet, Förskole- och grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Controller KS